

KUTSESTANDARD

Arboristi maatugi, tase 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Arboristi maatugi, tase 3	3

A-osa KUTSEKIRJELDUS

<p>A.1 Töö kirjeldus</p> <p>Arboristi maatugi kuulub puuronimisvõimekust omava liikmena puuhooldusülesandeid sooritavasse töögruppi ja täidab arboristi juhendamisel ning etteantud tööülesannetest lähtudes erinevaid puuhooldus- ja istutustöödega seotud ülesandeid. Tema peamiseks eesmärgiks on tõstukil või rakmetel töötava arboristi igakülgne abistamine ning möödakäijate ja vara turvalisuse tagamine maapinnal. Arboristi maatoena töötamine eeldab päästevõimekuse ning elupäästva esmaabi andmise oskuse olemasolu.</p>
<p>A.2 Tööosad</p> <p>A.2.1 Võsa- ja kettsaagidega töötamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Töö ettevalmistamine ja planeerimine 2. Töötamine võsasaega 3. Töötamine kettsaega 4. Tüvede järkamine ja raidmete käitlemine 5. Töö- ja turvavarustuse hooldamine 6. Tegutsemine õnnetusjuhtumi korral <p>A.2.2 Arboristi abistamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tööala ettevalmistamine 2. Ohutuse tagamine töömaal töötamise ajal 3. Koostöö arboristiga 4. Tööala korrashoid <p>A.2.3 Esmaabi osutamine ja päästevõimekus</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Olukorra hindamine 2. Kannatanu seisundi hindamine 3. Kannatanu toomine maapinnale 4. Esmaabi andmine 5. Õnnetusest teavitamine
<p>A.3 Töö keskkond ja eripära</p> <p>Arboristi maatugi töötab välitingimustes, vajadusel võib töö toimuda ka kõrgustes. Sageli tuleb töötada avalikus ruumis möödakäijate tähelepanu all, kus tema ülesandeks on tagada töötsoonis ja selle vahetus läheduses viibivate isikute turvalisus.</p>
<p>A.4 Töövahendid</p> <p>Võsa- ja kettsaad, oksasaed ja sekaatorid, ronimisvarustus, vintsid jm., asjakohane ja nõuetele vastav turvavarustus.</p>

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused Töö nõuab kõrgusetaluvust, koordinaatsioonivõimet, kiiret reageerimist ning füüsilist vastupidavust. Olulised on ka tähelepanu- ja keskendumisvõime ning hea suhtlemisoskus, kuna töö käigus tuleb kõrvalised isikud (nt möödakäijad, autojuhid jne) ohutsoonist turvalisse piirkonda suunata.
A.6 Kutsealane ettevalmistus Tavapäraselt saadakse arboristi maatugi, tase 3 kutse kutsehariduse vastava õppekava läbimise järel kutseõppeasutuses, aga kutseoskused võivad olla omandatud ka praktilise töö käigus.
A.7 Enamlevinud ametinimetused Arboristi abiline, abiarborist
A.8 Regulaatsioonid kutsealal tegutsemiseks Kohalikel omavalitsustel on õigus oma territooriumil kehtestada arboristi kutsealal tegutsevatele isikutele kutsetunnistuse nõue.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur Arboristi maatugi, tase 3 kutse saamiseks tuleb tõendada kõik kompetentsid (B.2.1 – B.2.4).

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Võsa- ja kettsaagidega töötamine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: 1. Hindab töömaad ja selle eripärast tulenevaid riske. Valib sobivad töö- ja turvavahendid vastavalt töö iseloomule. Veendub töö- ja turvavahendite korrasolekus. 2. Töötab võsasaaga lähtudes tööülesandest, kasutab ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid. 3. Töötab kettsaaga lähtudes tööülesandest, kasutab ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid. 4. Hooldab töö- ja turvavarustust, lähtudes vajadusest ja arvestades kasutus- ja hooldusjuhendeid. 5. Annab õnnetusjuhtumi korral vältimatut abi, vajadusel kutsub professionaalse abi ja teavitab õnnetusjuhtumist vastavalt etteantud korrale asjakohaseid isikuid.	
Teadmised: 1) raietöö alused; 2) võsa- ja kettsaagide ehitus, kasutamise ja hooldamise põhimõtted; 3) turvaseadmed ja -varustus, nende kasutamise ja hooldamise põhimõtted; 4) ergonoomia alused, töötervishoiu ja tööohutusnõuded; 5) teadmised keskkonnahoiust; 6) algteadmised enamlevinud puuliikidest; 7) algteadmised ümarmaterjalidest.	
B.2.2 Arboristi abistamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Piirab ja tähistab tööala, valmistab ette töömaa. 2. Takistab kõrvaliste isikute sisenemise töötsooni. Jälgib tööpiirkonnas toimuvat ning hoiatab arboristi võimaliku ohuolukorra eest. 3. Lepib köiel või tõstukil töötava arboristiga kokku omavahelise suhtlemisviisi (vile, viibe jm) ning täidab arboristi poolt antud korraldusi. 4. Valib sobiva köie, pidurdussüsteemi ja -viisi ning edastab need puu otsas töötavale arboristile. Sektsioonilise raie puhul juhhib sektsiooni eelnevalt kokkulepitud viisil ohutult maapinnale.	

5. Saadab turvaliselt ja kokkulepitud viisil arboristile üles talle vajalikke vahendeid, tööriistu jms.
6. Istutab arboristi juhendamisel ja õigeid töövõtteid kasutades puittaimi. Osaleb meeskonna liikmena puittaimede ümberistutamisel, täites etteantud tööülesandeid.
7. Teeb arboristi juhendamisel istutatud või ümberistutatud puittaimedele järelhooldust, kasutades selleks sobivaid töövahendeid ja -materjale.
8. Osaleb meeskonna liikmena puuhooldustöödel, täites maapinnal arboristi poolt antud tööülesandeid (nt töövahendite edastamine, abivahendite paigaldamine, arboristi tegevuse suunamine maapealsest vaatest lähtudes jne).
9. Puhastab töötsooni ning käitleb raidmeid vastavalt kokkuleppele (hakkur, kännufrees jms).

Teadmised:

- 1) liiklusohutus;
- 2) töötsooni piiramise vahendid ja põhimõtted;
- 3) köite tüübid ja nende juurde kuuluva lisavarustuse (karabiinid, silmuslint jne) liigid ning nende kasutamise põhimõtted;
- 4) köitega töötamise/ronimise meetodid ja tehnikad;
- 5) rigimisvõtted;
- 6) istutustööd;
- 7) puuhooldustööde eesmärgid;
- 8) puuhooldustööde liigid;
- 9) arboristi töövahendid;
- 10) sõlmed ja nende kasutusvõtted;
- 11) ratsionaalsed töövõtted;
- 12) isikukaitsevahendid;
- 13) töötervishoiu- ja tööohutusnõuded;
- 14) orgaaniliste jäätmete käitlemise viisid ja vahendid.

B.2.3 Esmaabi andmine ja päästevõimekus
EKR tase 4
Tegevusnäitajad

1. Hindab olukorda sündmuskohal lähtudes enese ja kannatanu ohutusest ning võimalikust õnnetuse põhjusest; maandab järgneda võivate õnnetuste riski ja teavitab päästeteenistust.
2. Hindab kannatanu seisundit visuaalselt, verbaalselt ja/või manuaalselt selgitades esmaabi andmise vajaduse vastavalt vigastuse eripärale.
3. Hindab vajadust ja võimalusi tuua kõrgtööd tegev kannatanu maapinnale.
4. Kasutab kannatanu juurde jõudmiseks tõstukit või ronimissüsteemi ja toimetab võimalusel kannatanu maapinnale kasutades ronimissüsteemi.
5. Annab esmast elupäästvat abi vastavalt oma pädevusele ja vigastuse eripärale või järgib päästeteenistuse juhiseid.
6. Teavitab juhtunust asjakohaseid isikuid.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID
B.2.4 Arboristi maatugi, tase 3 kutset läbiv kompetents
EKR tase 3
Tegevusnäitajad:

1. Peab tähtsaks eetilisi toekspidamisi ja väärtusi, järgib arboristi eetikanorme (Lisa 1 – arboristi kutse-eetika).
2. Peab kinni kokkulepetest, täidab endale võetud ülesandeid tähtajaliselt ja kvaliteetselt.
3. Näeb ette oma tegevuse või tegevusetuse tagajärgi ja võtab vastutuse nende eest.
4. On avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös; suhtleb klientide ja kolleegidega, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel.
5. Järgib oma töös keskkonnahoiu, sh liigikaitse põhimõtteid.
6. Kasutab arvutiit iseseisva kasutaja tasemel (Lisa 2 – Digipädevuste enesehindamise skaala).
7. Kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2. On võimeline suhtlema tööalaselt ka vähemalt ühes võõrkeeles tasemel A2 (Lisa 3 – Keelte oskustasemetete kirjeldused).

Teadmised:

- 1) ergonoomika alused;
- 2) keskkonnahoiu põhimõtted;

3) tervishoiu- ja tööohutusnõuded;
4) juhistes kasutatavate mõistete tähendused.

Hindamismeetod(id):

Seda kompetentsi võib hinnata teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa **ÜLDTEAVE JA LISAD**

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	16-14022019-01/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Eve-Viktoria Lasberg, OÜ Sõbra Lilled Sulev Järve, Tallinna Keskkonnaamet Aino Mölder, Luua Metsanduskool Piia Kivisild, OÜ Kivikodu, Viljandi Kutseõppekeskus Arpo Pöld, Revatrin Grupp OÜ Tiit Pajuste, Vesilõigu OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Metsanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	14
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	14.02.2019
6. Kutsestandard kehtib kuni	13.02.2024
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	6210 Metsanduse jms oskustöölised
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Groundsman, EstQF Level 3
C.3 Lisad	
Lisa 1 Arboristi eetikakoodeks	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	
Lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused	